

Generalni Ministar

Benedikt, spomen na Evandjelje

Pismo Generalnog ministra
povodom VIII Svjetskog dana
siromaha i za V stotu obljetnicu
rođenja svetog Benedikta Mora

Draga braćo i sestre,

Gospodin vam dao mir!

Petstota obljetnica rođenja svetog Benedikta Mora (oko 1524.-2024.) zaslužuje jednu riječ i sjećanje. To sjećanje je "osvjetljeno" plamenom razornog požara od 29. srpnja 2023. koji je ozbiljno oštetiо njegovo neraspadnuto tijelo. Znak Benediktove svetosti leži u potpunosti u njegovoj strasti za životom po novosti Evanđelja, u duhu svetoga Franje. Osamstota obljetnica stigmi svetog Franje podsjeća nas kako je Evanđelje križa srž našeg poziva.

Put evanđelja, ponizni Kristov hod, sa i među siromasima: nastojim s vama potražiti nadahnuće za ove tri jezgre u životu i svjedočanstvu svetog Benedikta Mora, upravo na VIII. Svjetski dan siromaha, posvećen vapaju i molitvama siromašnih.

1. Evanđelje oslobađa od okova

U svom crnom tijelu kao sin potomaka etiopskih robova Benedikt nam govori prvu riječ Evanđelja. Rob i sin robova, iako rođen slobodan dopuštanjem gospodara. Ta stigma mu nikada ne bi dopustila da, prema kanonskom pravu i kulturi toga vremena, bude svetac. Pa čak ni pripadati redovničkom Redu.

Upravo nas on podsjeća da "nema više Židova ni Grka; nema više roba ni slobodnog; nema više muškog ni ženskog, jer svi ste vi jedno u Kristu Isusu" (Gal 3,28).

S bolom moramo priznati da je savjest kršćana stoljećima shvaćala stanje ropstva s određenom ambivalentnošću: s jedne strane tvrdnja da su svi ljudi braća i jednaki pred Bogom; s druge strane, priznavanje legitimnosti ropstva kao strukture koja je dio tadašnjeg vremena. Uvijek je bilo glasova (a nije ih bilo malo) koji su se dizali u korist robova. Afirmacija etičkih načela pogodovala je, iako vrlo sporo, promjeni pravnih institucija, u ovom slučaju prelasku s rimskog prava na jedno kršćanski nadahnuto.

Sustav ropstva zahvatio je i mediteranski bazen. Između XVI. i XVII. stoljeća u Italiji je bilo između 50 i 100 tisuća robova raznih vrsta. Na Siciliji je bila koncentracija Afrikanaca, procjenjuje se na 1,5 do 4 posto stanovništva otoka. Na Siciliji je organski skup propisa regulirao status *roba* koji se obratio na kršćanstvo zahvaljujući sakramentu krštenja. To je vrijedilo i za vrijeme brata Benedikta, kada je prisutnost mnogih robova bila uključena u društvenu mrežu.

Sveti Benedikt je naučio biti kršćanin čak i usred poniženja zbog svog očitog podrijetla i svoga poniženog stanja. Njegov prvi hagiograf, Daca, to je jasno napisao 1611.: «*Nació negro y esclavo [...] siguiendo la condición de su madre nació negro y esclavo*». Ipak, stvarnost Franjine vjere i karizme nadišla je ovu situaciju i raskinula veze koje su se činile nedodirljivima.

Zbog toga su braća mogla prepoznati njegove darove i kreposti izvan ove pripadnosti, primajući ga u Red te su ga stoviše imenovali gvardijanom i magistrom novaka,

iako je bio nepismen. Važne osobe tadašnjeg građanskog i vjerskog društva, pa čak i zamjenik kralja, obraćali su mu se kao pouzdanom savjetniku, nadilazeći barijere boje, tzv. rase i predrasuda koje su postojale i još uvijek postoje.

Evandjelje nadilazi kulture, otkriva njihove najbolje strane i lomi okove. To je prva riječ koju nam nudi sveti Benedikt, a i danas vrlo važna za sve nas.

2. Nasljedovanje siromašnog i rassetog Krista

Sveti Benedikt vodi nas ponovno u srce Evandjelja jer je odlučno izabrao Kristovo poniženo stanje, koji «nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe oplijeni uzevši lik sluga» (Fil 2,6-7). Možemo reći da je živio obraćenje/pokoru upravo uzimajući svoje socijalno ugroženo stanje kao prostor da bi u njemu slijedio životni put Isusa Krista.

Vršnjaci su ga vrijeđali i maltretirali zbog boje kože i dobrote, osobito prema siromašnima. Od svog ulaska u zajednicu pustinjaka, a potom i u Red manje braće, Benedikt nam pokazuje kako nema ljudskog stanja i situacije koja nam nebi omogućila živjeti novim životu primljenim u krštenju, idući stopama siromašnoga Krista.

3. Susret sa siromasima

Facere misericordiam – činiti milosrđe bio je put kojim je Franjo išao s gubavcima i koji mu je otvorio put Evandjelja. Benedikt je susretao i služio siromasima još u svojoj obitelji, a još više kao redovnik.

Skromni fratar vrši mnoga ozdravljenja i umnaža kruh siromasima. U međuvremenu se brine za bolesne i obavlja najskromnije poslove. Mnoštvo vjernika ide k njemu da ih posavjetuje.

Neka od njegovih čuda su senzacionalna. Zbog velikog snijega fratri ne mogu ići tražiti milostinju, a samostanu nema se više što jesti. Benedikt puni kace vodom i, uzdajući se u “Božju providnost”, moli. Sljedećeg jutra kace su pune strelovite ribe.

Iako je tijekom dugih godina u samostanu Santa Maria di Gesù svoj život posvetio služenju - bio je kuhar i posvetio se najskromnijim poslovima - njegova je slava rasla u narodu i među crnim robovima. Siromasi prepoznaju one koji su istiniti i s njima dijele život: evo najave da je Bog pažljiv prema svima i blizak siromasima (vidi poruku pape Franje, 6).

Zbog toga su ga ubrzo za života smatrali svecem, predmetom stalnih zahtjeva za iscjeljenjem.

Preminuo je 4. travnja 1589. Nije slučajno da su vjernici Palerma i prije dozvole iz Rima njegovo tijelo sa samostanskog groblja prenijeli u Crkvu, kao što se to čini s već kanoniziranim svecima. U samo nekoliko desetljeća kult sveca roba bio je prisutan diljem Europe i preko Atlantika. Konačno je proglašen blaženim 1743. a svetim 1807. godine.

Siromasi su najbolji test naše vjere. Susret s njima odlučio je Franjino obraćenje i ostaje u središtu učeničkog života. Ne možemo pobjeći od siromašnih i poniženih, koji su pravi „ozbiljni slučaj“ vjere i našeg poziva. Neka nas život svetoga Benedikta prosvijetli *da molitvu siromaha učinimo svojom i molimo zajedno s njima poniznim srcem, srcem spremnim prepoznati sebe kao siromahe i potrebite* (Poruka pape Franje, 5).

Zaključak

Priznajem da svetog Benedikta Mora ne poznajemo dovoljno. Vlastitim očima vidim pobožnost prema njemu u Španjolskoj, u nekim područjima Italije, a iznad svega u Brazilu i drugim zemljama Latinske Amerike, gdje njegova slika nikada neizostavno nalazi ne u našim crkvama i šire.

Želim da nas sjećanje na Benedikta Mora prosvjetliti za obnovljeno slušanje Evanđelja, u prijateljstvu sa siromasima, po primjeru Krista raspetoga; neka nam otvori oči naših srdaca i umova da prepoznamo i proročanski osudimo nove, odveć brojne i surove uvjete ropstva u svakom dijelu svijeta. Ne mirimo se s ovim skandalom gospodarskog i društvenog sustava u koji smo uronjeni.

Neka nam pomogne da i ove godine izađemo iz svojih domova koji su često još predaleko od malenih te učinimo konkretne geste dijeljenja i blizine sa siromasima, koji nas mogu puno naučiti!

Neka nas sveti Franjo blagoslovi i prati na tom putu!
Bratski,

Fra Massimo Fusarelli, ofm

Fra Massimo Fusarelli, ofm
generalni ministar

Rim, 17. studenog 2024
Svjetski dan siromašnih

Prot. 113442/MG-52-2024.

